

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvphrii Panvinii Veronensis Fratris Eremitae
Augustiniani. De Praecipvis Urbis Romae
sanctioribusq[ue] basilicis, quas Septem ecclesias uulgo
uocant, Liber**

Panvinio, Onofrio

Romae, 1570

De ecclesia & titulo S. Pudentianæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11316

ut sedeas cum angelis & sanctis meis, in regno meo epulari, iocundari, & comorari: Per infinita seculorum seculorum secula. Amen.

Alia Oratio.

Auxilientur, mihi domine Iesu Christe, omnes passiones tue: & defendant me ab omni dolore, & angustia: & ab omni luctu & miseria: ab omni tribulatione, & impugnatione corporis, & anime. Scio enim quod quacumque die tuarum passionum memoriã habuero: saluus ero: & ideo de tua pietate confisus, per tuas passiones piissimas te deprecor, ut me famulum tuum celesti auxilio custodias, & in tua protectione defendas. Qui cum patre & spiritu sancto uiuis & regnas Deus, per omnia secula seculorum. Amen.

De Ecclesia & Titulo S. Pudentiane.

Quoniam Vrbs ecclesiarũ, quæ modo sup sunt, uetustissima est basilica S. Pudẽtiane, in parte Thermarum antiquarum Nouatiana rum in uico Patricio, a S. Pio papa condita. De qua ita scribit in eius uita Damasus Papa: Hic rogatus B. Praxedis dedicauit ecclesiam Thermas Nouati in uico Patrici in honorem sororis suæ Pudentianæ, ubi & multa dona obtulit, & sepius sacrificium domino offerens ministravit, ubi & fontẽ baptismi cõstrui fecit, manu sua benedixit, & consecrauit, & multos uenientes ad fidẽ baptizauit

266 ONVPHRIVS PANVIN.

in nomine sanctæ Trinitatis. Hæc ille. Hæc uero ecclesia antiquitus Titulus Pastoris dicebatur, de S. Pastoris presbyteri, & eiusdem Papæ Pij fratris nomine, qui primus eum Titulum tenuit. Antiquitus persecutionum tempore, parua ecclesia erat: pace ecclesiæ data, amplificata fuit, pulpitis marmoreis, aliquot sacellis, & ædícula uicina S. Pastoris additis, quam Simplicium papam dedicasse ferunt. Absidæ musiuum cum Christi & Apostolorum imaginibus, uetustissimum & admodum elegans est. Altare maius marmoreo operculo ornatum, habet pulpita duo lapidea ex antiquo ædificio fabrefacta, in quorū tabulis incisa sunt. SALVO. SIRICIO. EPISCOPO. ECCLESIAE. SANCTAE. Multos & magnos presbyteros Cardinales habuit. Concilio Romano Symmachi papæ subscripsere inter alios Cardinales, Asterius huius tituli Pastoris presbyter Cardinalis, & alij eiusdem tituli presbyteri, Iustinus, & Maxentius. Leo III. papa huic titulo donauit uestem albam olosericam, ut memorat Bibliothecarius. Petrus Sassonis Anagninus eiusdē tituli, sub Innocentio III. præbyter Cardinalis ante aram maximam tabulas grandes marmoreas, quæ presbyterium ab Ecclesiæ cella separarent, locauit. Antiquitus in ea clerici, postea canonici regulares congregationis S. Mariæ de Rheno Bononiæ eam tenuerunt, ibidem circa Innocentij II. papæ tempora locati. Quibus deficientibus, diu sine certis ministris fuit, S. Mariæ Maioris basilicæ addicta, uel presbyteri Cardinalis titularis curæ commissa. Cuius adhuc amplè extant, quamquam ruinosæ, antiquæ
ædes.

DE VII. VRBIS ECCL. 267

ædes. Pius Quintus eam modo ordini Prædicatorum concessit, pœnitentiariosq; in ea instituit, qui basilicæ Sæctæ Mariæ maioris inseruirent. Leopardus, & Maximus presbyteri S. R. E. sub S. Innocentiõ papa in sepulchro ante hanc ecclesiam conditi sunt. Basilicæ porta uarijs sigillis, & his uersiculis ornata est.

Ad requiem uitæ cupis o tu quique uenire
En patet ingressus fueris si rite reuersus
Aduocat ipse quidem uia dux & ianitor idem
Gaudia promittens & crimina quæque remittens.

Item circum agnum dei,
Mortuus & uiuus idem sum pastor & agnus
Hic agnus mundum instaurat sanguine lapsum.

Circum S. Praxedis figuram.
Nos pia Praxedes prece sancta confer ad ædes
Occurrit sponso Praxedes lumine claro.

Circum S. Pudentianam.
Protege præclara nos uirgo Pudenquetiana
Virgo Pudentiana coram stas lampade plena.

Circum S. Pudentem.
Te rogo sancte Pudens nos purga crimina trudens
Almus & iste docet Pudens ad sydera calles.

Circum S. Pastorem.
Sancte precor Pastor pro nobis esto rogator
Hic cunctis uitæ Pastor dat dogmata sanctæ.

In hac ecclesia parte dextra est uetustissimum sacellum musiuero æpe decoratum, a quodã Maximo, uiro illustri cõditum. In quo uulgo S. Petrum primã in orbe missã celebraße traditur. Iacēt in hac ecclesia tria milia corpora scõrum martyru sub puteo amboni pximo.

Ibi

268 ONVPHRIVS PANVIN.

Ibi est puteus alius, in quo ipsorū sanguis repositus fuit.

Reliquias, q̄ in hac ecclesia fuerunt, cōmemorat Nīcolaus Seniorilis: Theca lignea, in qua sunt sex tabernacula ærea, & aliquot uasa uitrea, cum hisce reliquijs. Dux spinæ coronæ Iesu Christi. Duo puncta clauorū, quibus cruci affixus fuit. De lapide eiusdē sepulchri. De columna, ad quā fuit alligatus, & uerberat⁹. De uelo B. M. Virginis. De uestimētis S. Petri apostoli. De costa S. Iacobi apostoli. De ossib⁹ capitis B. Bartholomæi apostoli. De capillis S. M. Magdal. De reliquijs scōrū Andreæ & Barnabæ apostolorū, Zachariæ patris S. Ioānnis Baptistæ, Siluestri & Gregorij pontificum: & S. Pudentiænæ uirginis.

In hac ecclesia est Statio feria III. post III. Dominicam Quadragesimæ.

Huic ecclesiæ annexum est sacellum S. Pastoris presbyteri, fratris S. Pij papæ: in quo est puteus quadratus clausus sanguinis martyrum, de quo supra dixi: ara, & pulpitum marmoreum, cum hisce uersiculis.

Tempore Gregorij septimi præsulis almi
Presbyter eximius præclarus uir Benedictus
Moribus, ecclesiam renouauit funditus istam
Quam consecrari sacer idem Cardiquenalis
Eiusdem sane fecit sub tempore papæ,
Augusti mensis septem nouemque Calendis
Nomine Pastoris, præcursorisque Ioannis.
De cruce, ueste Dei locus hic est sanctus haberi
Cui pars de sancti sociatur ueste Ioannis.
Martyris & Stephani papali nomine primi,

Mar-

Martyris, & papæ Felicis honore secundi,
 Nec minus Hermetis præfecti martyris Urbis,
 Et Tranquillini, Marci, Marciqueliani,
 Horum reliquijs constat locus iste celebris,
 Hinc & multorum possemus nomina, quorum
 Dicere si in tabula locus illis esset in ista
 Nos meritis horum redeamus ad alta polorum

Precandi formula.

Ad altare maius. Pater noster. Ave Maria,
 Antiphona. Hæc est uirgo sapiens, & una de numero prudentum, quam sponsus Christus superueniens uigilantem inuenit. Vers. Elegit eam Deus, & præelegit eam. Resp. In tabernaculo suo habitare facit eam. Oratio. Deus, qui beatam Pudentianam uirginem tuam ad cælos per martyrii palmam peruenire fecisti, concede propitius, ut eius exempla sequentes ad te peruenire mereamur. Per dominum nostrum &c. Deus qui inter cetera potentie tue miracula etiam in sexu fragili uictoriam martyrii contulisti, concede propitius, ut sanctarum uirginum & martyrum tuarum, quarum commemorationem colimus, patrocinia sentiamus, & per earum ad te exempla gradiamur. Per dominum nostrum &c.

Antiphona. Abstersit Deus omnem lacrymam ab oculis sanctorum, & iam non erit amplius neque luctus, neque clamor, sed nec ullus dolor: non esurient, neque sitient amplius, neque cadet super illos sol, neque ullus æstus, quoniam priora transferunt.

Vers

V. Iusti aut in ppetuum uiuēt. R. Et apud Dñm est merces eorū. Oño. Propitiare q̄simus Domine nobis famulis p̄ sanctorum tuorum, quorū corpora in hac ecclesia requiescunt, merita gloriosa: ut eorum pia intercessione ab oībus semper protegatur aduersis. Per dominū.

De ecclesia, et titulo S. Mariæ Angelorum
in Thermis Diocletiani.

Rbanus v. papa in quadā bulla sua refert, Nicolaū Vrsinū Nolanum, & Neapoleonē Vrsinum Manupelli, comites, ab se petisse licentiā edificandi monasteriū, & ecclesiā patribus Carthusianis, in antiquis Diocletiani Thermis, sub appellatione SS. Leonis, & Nicolai cōfessorū. Quā eis cōcessit. Ceterū prioris eos cōsiliij cū pœnitisset, Thermis dimissis idē monasteriū circa titulū S. Crucis in Hierusalē cōdiderunt; in quo ipsi patres Carthusiani usq; ad nostra tēpora p̄mansere. Pius IIII. P. M. aeris insalubritatē, ī quo S. Crucis basilica sita est, attēdens, antiquā Comitū Vrsinorum uoluntatiē executus, ex populi Romani consensu, Thermas ipsas iisdē patribus ea lege cōcessit, ut illi totius ordinis sui impensis monasteriū, ipse uero basilicā edificaret. Quod ab utrisq; inchoatum est. Patres monasteriū, et amplissimum claustrum, ipsorum more, iā inchoarunt: Pius ipse mediam Thermarum partem ex Michaelis Angeli Bonaroti p̄scripto occupās, eā No. Aug. anni MDLXI. in sacrā eadē solennib⁹ additis cōprecationibus uertit, beatæque Virgini, & Angelorum choris dedicauit: quod nos ipsi